

Zingen om de oorlog te overleven

Vorig jaar ging de voorstelling 'Hoor de vrouwen zingen' in NM Kamp Vught in première.

Hoe houd je de moed erin als je gevangen bent in een concentratiekamp en de meest mensonterende omstandigheden moet trotseren?

Op vrijdag 7 en zaterdag 15 april is de reprise. Mieske van Eck schreef eerder voor het Brabants Dagblad deze recensie.

De Tweede Wereldoorlog blijft de oorlog waaraan we andere oorlogen spiegelen. De verhalen grijpen ons nog steeds bij de strot. In Nationaal Monument Kamp Vught ging vrijdag 23 september *Hoor de vrouwen zingen* van muziektheatergezelschap Da Vida in première. Een ode aan de kracht van muziek, humor en saamhorigheid.

Muziek is machtig. Misschien wel machtiger dan oorlog. Da Vida wekt die indruk in *Hoor de vrouwen zingen*. Het liet vrijdag in Nationaal Monument Kamp Vught zien en horen hoe veerkracht, humor en muziek mensen de oorlog door konden slepen. Het gaat om bekende melodieën,

die makkelijk meezingbaar waren, zoals *Naar Vught toe*: 'Ja naar Vught toe, Vught toe, Vught toe/ Kiele kiele Vught toe, kiele kiele hopsasa/ Je krijgt dan dra een streepjesjurk/ En klepperklompen aan/ Corset en bustehouder zijn al spoedig naar de maan.' Niet uitgesproken grappig als je het nu hoort, maar in die tijd en omstandigheden waarschijnlijk wel, al was het maar door de rebelse toon.

Harde feiten uit de geschiedenis van Kamp Vught, zoals het kindertransport, het bunkerdrama, dwangarbeid, en gevangenen die elkaar stokslagen moeten geven, wisselen de muziek af. De makers namen de verhalen van vier gevangenen over het kampleven in Vught en Ravensbrück tijdens de Tweede Wereldoorlog als uitgangspunt. Gisela Söhnlein (1921-2021) en Hetty Voûte (1918-1999) zaten in Kamp Vught omdat ze Joodse kinderen hielpen onderduiken en traden er op als het duo Pooh & Piglet. Diamantbewerkster Lotty Huffener (1921-2018) en student David Koker zaten er omdat ze Joods waren. Huffener overleeft de oorlog, maar verliest haar familie.

Koker schreef gedichten en een dagboek en trad met zijn broertje Max op in het kamp. Hij smokkelde briefjes en dagboeknotities naar zijn vriend Karel van het Reve, die later voor een boekuitgave zorgde. Koker stierf tijdens een ziekentransport naar Dachau in 1945. Het is niet moeilijk mee te leven met gevangenen die onmenselijke omstandigheden doorstaan en er ook nog grappen over maken. Het zijn de verhalen die ons het liefst zijn over de oorlog. Wie wil niet zo moedig zijn als hem of haar iets ergs overkomt? Maar er is een andere kant. Door de grappige liedjes lijkt oorlog ook minder dreigend. En niet alle slachtoffers hadden zoveel (over)moed, overlevingskunst of geluk. De meesten hadden zich maar te krommen onder het juk. Da Vida toont ons een prachtig beeld, maar laten we hopen dat oorlog nooit meer zo dichtbij komt.' ■

Mieske van Eck

Mirjam van Dam, Monique de Adelhart Toorop, Harpert Michielsen en Jetta Starreveld (concept, samenstelling en uitvoering); regie Eva Bauknecht. De zakdoek voor *Hoor de vrouwen zingen* is geborduurd door Marcella van Oost, met dank aan Berthi Smith. De zakdoek hieronder komt uit 1943 (collectie Nationaal Monument Kamp Vught).

Reserveer voor 7 of 15 april via www.nmkampvught.nl (Agenda)